

Rapport fra Internet Librarian International 2013

Tonje Velde, Høgskolen Stord/Haugesund

15. og 16. oktober var jeg i London på konferansen Internet Librarian International. Årets konferanse hadde temaet «Smart solutions to real challenges», og bortsett fra Keynote foredragene var det mange små foredrag som tok utgangspunkt i ulike små eller store prosjekter som et eller annet bibliotek et sted i verden har testet ut, og som har gitt erfaringer som kan være nyttige å dele. Noen av disse prosjektene hadde liten overføringsverdi fordi de som har gjennomført prosjektet jobber i et bibliotek av en helt annen type enn det jeg jobber i, eller at de for eksempel kom fra et veldig stort bibliotek som gjør at de har helt andre muligheter og andre problemstillinger. Men en god del av dem har konkrete tips og ideer som jeg umiddelbart fikk lyst til å dra hjem og teste ut. Og noen ganger er det også sånn at det de snakker om fremme på podiet ikke er direkte relevant for meg, men allikevel så får jeg mange nye ideer og assosiasjoner ut fra det de snakker om som har stor verdi.

Tirsdag 15. oktober

Tirsdag morgen åpnet med et keynote-foredrag av Peter Morville som jeg likte veldig godt. Han er i utgangspunktet bibliotekar, men har helt siden han var ferdigutdannet jobbet med «information architecture» og websider. Han har skrevet flere bøker om informasjonsarkitektur, søking og gjenfinning. Jeg tok med meg noen gode poenger fra dette foredraget i forhold til bibliotekundervisning. Vi bibliotekarer må prøve å få studentene til å forstå hvorfor de trenger den kunnskapen vi prøver å formidle til dem. Veldig mange har problemer med å se sammenhengen mellom vår undervisning og deres fremtidige studier. Hvis vi vil nå frem til dem må vi klare å vise hva de skal bruke kunnskapen til! Det er et problem at bibliotekarer tror at brukerne vet dette, og også at vi tror de har kunnskap om for eksempel hvilken database de bør søke i for å finne svaret de lurer på. Det vet de ikke! Og de prøver heller ikke å finne det ut. De går til Google, eller evt andre baser som de kjenner, men valget er ikke basert på hvilket emne de er på jakt etter.

Selve søkingen synes de også at er vanskelig, og Morville mente at en god løsning var å tilby brukerne en enkel søkeboks, men kombinert med avgrensingsmuligheter i etterkant. Dette er noe brukerne oppfatter mer intuitivt, blant annet fordi det minner om andre nettsider de bruker, som for eksempel nettbutikker. Blant andre Ebsco har løsninger som minner om dette.

Utover dagen hørte jeg flere foredrag om hvordan bibliotekene kan ta i bruk nye sosiale medier. Men alt i alt ble jeg ikke overbevist om at det er viktig for biblioteket å være på Instagram, Pinterest osv i tillegg til Facebook og twitter. Jeg tror det er positivt å være tilstede i nye medier der brukerne lettere kan ta direkte kontakt med oss, men vi må allikevel være bevisste på hva vi prioriterer å bruke tiden vår til. Flere av foredragsholderne nevnte også dette ift sosiale medier, spillbasert læring, webbaserte utstillinger og for så vidt også nye egenproduserte websider; dette er ting som fort tar mer tid enn det man hadde planlagt! Her vil det også være stor forskjell om man jobber i store eller små bibliotek. I store bibliotek har man nok mer spillerom for å prøve ut nye kreative løsninger og verktøy.

Biblioteket ved Universitetet i Chalmers hadde laget en veldig flott og innbydende nettside. De hadde fått mulighet til å lage en ny nettside uavhengig av designet på Universitetets nettsider, og de hadde startet med helt blanke ark i stedet for å bygge på de gamle nettsidene sine. De hadde også benyttet et byrå til å hjelpe dem med designet. De mente at dette ikke hadde vært spesielt dyrt og at det ikke krevde spesielt høy IT-kompetanse i biblioteket. Det er nok allikevel ikke alle som har mulighet til å følge i deres fotspor, men noen av rådene de gav mener jeg er gode for alle som jobber med nettsider for bibliotek.

Først og fremst så anbefalte de å ikke ta utgangspunkt i en gammel nettside, men heller å starte fra bunnen av og tenke godt gjennom hvilke behov man ønsker å møte, og hva brukerne av nettsiden trenger. De tok også alle bilder som de bruker på nettsiden selv, og det kan være med på å gjøre nettsiden mer personlig. De anbefalte å lage nettsiden «responsive» altså at den automatisk tilpasser seg dersom du bruker en mobiltelefon eller et nettbrett. Veldig mange har smarttelefoner i dag og det er viktig at nettsiden også fungerer for dem. Men det som kanskje var det viktigste rådet var at man må designe nettsiden for brukerne, OG huske på at du selv ikke er en bruker! Vi bibliotekarer tenker ikke på samme måte som brukerne våre. Det er veldig lett å falle tilbake til den tankegangen og for å unngå det anbefalte de også å jobbe metodisk. Det kan man gjøre ved at man for eksempel støtter seg på spørreundersøkelser, brukertester eller intervjuer for å finne ut hvordan brukerne våre egentlig tenker.

Foredraget hadde tittelen «It looks like candy» på grunn av fargepaletten på nettsiden. De fulgte opp tittelen med å dele ut Ahlgrens biler etter foredraget, noe som ble veldig godt mottatt!

Onsdag 16. oktober

Neste dag startet med et nytt keynote-foredrag. Denne gangen av Joe Tree som har grunnlagt billedelingstjenesten Blipfoto. Han fokuserte på den enorme overfloden av informasjon og bilder vi må forholde oss til i dag. I vår barndom tok foreldrene våre bilder og satte dem pent inn i album, ofte med en liten tekst om tid, sted og hvem som var på bildene. I dag har vi tusenvis av bilder lagret på PC'ene våre uten noe særlig ekstra informasjon. Bilder blir brukt på en helt annen måte i dag enn det generasjonen før oss har gjort. Vi tar bilder for å dele øyeblikk og ikke bare for å dokumentere og lagre for fremtiden. Det som er spesielt med Blipfoto er at man kun kan laste opp ett bilde hver dag, og man kan gjerne legge til en tekst. På denne måten dokumenterer man sitt eget liv, og samtidig kan man fortelle en historie. Det er også spennende å følge og lese om ulike historier og skjebner.

Bortsett fra noen tanker som ble satt i gang om viktigheten av metadata var ikke dette foredraget det mest relevante jobbmessig, men det var engasjerende og kjekt å høre på. Jeg satt i salen og lastet ned app'en og registrerte meg på Blipfoto der og da, og det var det tydeligvis flere som gjorde, for før foredraget var over var det flere bilder som ble lagt ut på Blipfoto av Joe Tree som holdt foredrag på Internet Librarian International.

Etter dette fikk jeg med meg et par spennende foredrag om teknologi og undervisning. Andy Tattersal og Claire Beecroft fra Sheffield snakket om hvordan vi kan få de fagansatte i institusjonen til å bruke teknologi mer aktivt. Det handler i stor grad om å senke terskelen! Tilby opplæring, og lokk folk til deg med søtsaker. La dem prøve ut teknologien i undervisningssituasjonen, i stedet for å sende dem tilbake til kontoret for å prøve på egenhånd. Kanskje de kan skrive sin første tweet, eller

dele et dokument med en kollega? La dem forstå at det ikke er så farlig om det ikke blir en suksess, forsøket kan ha en verdi i seg selv! De understreket også at man bør ha egen erfaring å vise til for å klare å overtale andre. Så dermed må vi først kaste oss ut i det!

Dette gikk igjen i andre foredrag fra samme ettermiddag; I Uppsala hadde biblioteket satt opp en seminarrekke som de kalte Mobile Academics hvor de presenterte ulike mobile verktøy. For å gjennomføre disse måtte biblioteket først øke egen kompetanse og trygghet. Ikke bare de som holdt seminarene men også de andre ansatte måtte kunne svare på spørsmål som kunne komme i etterkant og dermed gjennomførte de interne kurs i forkant av seminarene. Dette ble en positiv opplevelse for alle, og det viste seg også at det bibliotekarene lurte på i den interne opplæringen var ganske sammenfallende med de spørsmålene og problemstillingene som dukket opp på seminarene de holdt etterpå.

Et av de beste foredragene ble holdt av norske Marianne Løkse. Hun snakket om hvordan brukerne søker, og hun hadde mye sjokkerende statistikk og eksempler. Det er sånne ting som man har sett selv og kanskje hatt en mistanke om, men allikevel var det litt deprimerende å se hvor lite brukerne egentlig forstår når det gjelder søketeknikk og kildevalg. Hun hadde sett på 21338 søk, og hele 62% av dem ga 0 treff! Det kunne ha mange ulike årsaker, men noen gjengangere var at brukerne søker med norske ord i engelske databaser, eller at de har prøvd seg på engelsk men benyttet norske stavemåter (psykology – psychology). En del søker også i helt feil databaser, som for eksempel et søk etter «fjelltur AND Tromsø» i databasen «Russian state library catalog». Forskjellen på AND og OR er det også en del som sliter med, og en typisk feil er at de kombinerer synonymer eller ulike skrivemåter av samme uttrykk med AND. Det er ikke rart at de får 0 treff, og det er heller ikke rart at de mister motet. Faktisk så prøver de om igjen og om igjen overraskende mange ganger før de gir opp. Men en del av dem ender nok opp med et Google-søk tilslutt. Der får de i hvert fall treff...

Det vi bibliotekarer kan gjøre er å være oppmerksomme på de problemene som går igjen, holde praktiske workshop-baserte kurs, og ikke minst; ta det på alvor når studentene sier at de synes det er vanskelig. Det er kompliserte systemer, og hvis de ikke blir møtt med forståelse for det kan det gjøre at frustrasjonen bare blir større.

Alt i alt vil jeg si at kvaliteten på foredragene var litt varierende, men at det var en vitamin-innsprøytning å få delta og få et lite innblikk i hva bibliotekarer rundt om kring i verden driver med. Takk for reisestøtten!